

Een preek van J.C. Philpot: De hoop van de terneergebogen ziel

*uitgesproken in de Zoar Kapel, Great Alie Street, Londen op donderdagavond 17 juli 1845
overgenomen uit Tien predikaties, deel 1*

“Wat buigt gij U neder, o, mijn ziel, en zijt onrustig in mij? Hoop op God.” Psalm 42: 6.

Er ligt iets bijzonder teers en gevoelvol in hetgeen David hier zijn eigen ziel afvraagt. Hij spreekt zijn ziel aan als de getrouwe en liefhebbende deelgenoot aan al zijn verheugingen en aan al zijn droefheden — zijn schat en zijn alles. Want als onze ziel gelukkig is, moeten wij gelukkig zijn; als onze ziel in moeite is, moeten we noodzakelijk in moeite zijn, als onze ziel gerust is, moeten we gerust zijn; als onze ziel terneergebogen is, moeten we ook terneergebogen zijn.

Niet dat er enige gedachte of gevoelen in de mens is buiten zijn ziel om — dat bedoel ik niet. Doch David richt zich hier tot zijn ziel, — als zijnde het kostelijkste deel van de mens, verlost door de oneindige prijs van het bloed des Lams; en waarvan de voor- of tegenspoed hem altijd ten diepste belang moest inboezemen. In deze gevoelvolle en hartelijke aanspraak van zijn ziel, kunnen we twee zaken opmerken:

- I.** De vraag zelf — ‘Wat buigt gij U neder, o, mijn ziel en zijt onrustig in mij’?
- II.** De bemoediging, die hij tot zijn terneergebogen en verontruste ziel richt — ‘Hoop op God’.

I. Uit de wijze zelf, waarop David hier de vraag stelt, is het duidelijk, dat zijn ziel terneergebogen was. Als deze niet ‘terneergebogen, en in hem onrustig was’, zou de navraag, die hij doet naar de oorzaak van zijn onrust volkomen overbodig zijn.

Maar we kunnen deze woorden niet alleen voor toepasselijk houden op David ten tijde, dat hij de vraag stelt, doch eveneens als gepast voor het huisgezin Gods, dat de bevinding van David doorwandelt.

Laten we dan enige van de zaken beschouwen, die er de oorzaak van zijn, dat de zielen van Gods volk zo vaak in hen ‘terneergebogen’ zijn.

a. Maar in de eerste plaats, wat wil het zeggen ‘terneergebogen’ te zijn? Het wil zeggen, dat men terneergedrukt is; onze ziel in ons binnenste ternedergebogen te voelen; diep vernederd te zijn; afgebracht te zijn van aanmatiging, ijdel vertrouwen, lichtzinnigheid, goddeloosheid, farizeeïsme en wereldsgezindheid; en door het werk des Geestes in ons op die lage plaats gebracht te zijn, waaruit niets dan de hand des Heeren, die op een duidelijke wijze is uitgestrekt en Zijn arm, die ontbloot is, ons verlossen kan.

Welnu er zijn vele zaken, die de oorzaak zijn, dat de zielen van het huisgezin Gods van tijd tot tijd binnen in hen, terneergebogen zijn.

1. De zondes Schuld. Als er iets is, dat de ziel meer doet neder- buigen dan enige andere zaak, die de ziel doet wegzinken voor de Troon van de Allerhoogste, is het de zondes Schuld, die zwaar en met kracht op de consciëntie ligt.

En als ik spreek van schuld, dan beperk ik dit niet tot de eerste overtuigingen van zonde, veroorzaakt door de wet in de toepassing van de geestelijkheid van het Goddelijk gebod aan de consciëntie; doch ik bedoel het doorvoeld besef van de zonde, zoals deze ons gedurende onze gehele reis achtervolgt, zoals deze ons levenlang in ons hart opwelt, de consciëntie verontreinigend, en altijd worstelend om de heerschappij weer te verkrijgen. Dit doet de zondes Schuld als een last op de ziel liggen. Ik geloof uit de bevinding van mijn ziel, dat één van de grootste, zo niet de grootste last en beproeving voor het kind van God de werkingen zijn der zonde van iedere dag, uur, minuut en van het ogenblik.

Het overspelige oog, het afzwervende hart, de bezoedelde verbeelding, de voortdurende stroom van ongerechtigheid, die ieder woord en iedere gedachte, ieder gevoel en verlangen verontreinigt, is en moet een last voor de ziel zijn, juist naar de mate de vreze Gods in iemands consciëntie leeft en werkzaam is. En waar de zonde ook de overhand over ons verkrijgt, al ware het maar voor een korte tijd, daar zal de schuld deze zo zeker volgen als de schaduw de zon volgt. (Ik spreek hier niet noodzakelijkerwijs over grove zonden of over een openbaar vallen in de zonde; want de zonde worstelt in de één of andere vorm ons levenlang binnen in ons om de heerschappij, daar waar ze naar buiten niet de heerschappij voert). Doch zelfs waar de zonde niet de heerschappij verkrijgt, daar voelen diegenen, wier consciëntie teer is in de vreze Gods, voortdurend de werkingen van trots, veinzerij, aanmatiging, en eigengerechtigheid; van vleeselijke verlangens, van vuile lusten, van wereldsgezindheid, en van al hetgeen hatelijk en walgelijk is in de ogen van een heilig God. Ja,

wat meer is, ervaren we niet voortdurend hoe in weerwil van al onze verlangens, en van al de voornemens, die we opvatten (welker opvatting geen wijsheid is) integendeel, de verzoeking de ontvlambare materialen, die we in ons omdragen, ogenblikkelijk in vlam zet? En welk een verschrikkelijke brand er bij tijden ontvlamt in ons vleselijk gemoed?

Deze zaken, daar ben ik zeker van, zullen schuld, schaamte en droefheid op een ieders consciëntie brengen, die is levendgemaakt tot de vreze Gods en juist naar de mate van de diepte en werking der Goddelijke vreze in de ziel van een mens, zal van tijd tot tijd de last der zonde op zijn consciëntie drukken.

2. Een andere zaak, die de zielen van het huisgezin Gods doet nederbuigen, is de onophoudelijke strijd, die ze te voeren hebben tussen datgene in hen, dat onder de leiding Gods wenst te leven en datgene in hen, dat verlangt te leven naar de gang van deze wereld. Met andere woorden de strijd tussen natuur en genade, tussen de geest en het vlees, zal de ziel altijd doen nederbuigen naar de mate van de hevigheid der worsteling. Beschaamd te worden, zoals we ieder uur beschaamd worden, in al onze pogingen het goede te doen; te ervaren, dat de vleselijkheid van onze harten ons levenlang ieder verlangen, dat in onze boezem opwelt om hemelsgezind, geestelijk te zijn, van Gods Woord te genieten, Zijn tegenwoordigheid te voelen, en tot Zijn eer en heerlijkheid te leven belemmert; aldus ons levenlang ieder geestelijk verlangen in het hart onderdrukt te voelen door de stroom van vleselijkheid en onreinheid — moet dat de ziel niet ternederbuigen, die niets zo sterk begeert als te leven onder een gevoel van Gods tegenwoordigheid en gunst? En dat deze strijd een levenslange en onophoudelijke strijd zou zijn; dat we er zo weinig verademing van zouden hebben; dat het niet maar zo nu en dan strijd zou zijn, maar dat deze in meerdere of mindere mate, al naar gelang de diepgang der Goddelijke vreze, altijd gaande is in onze ziel — moet dit de arme ziel niet doen nederbuigen, die er het onderwerp van is? Ik ben er zeker van, dat het me dag aan dag en soms ieder uur nederbuigt, om zulk een onophoudelijke en levenslange strijd te voelen tussen datgene in ons, dat geestelijk, hemels, en heilig is, en datgene in ons, dat aards, vleselijk, zinnelijk en duivels is.

3. Nog een zaak, die de ziel doet nederbuigen, is de verberging van Gods gunst; de onbekwaamheid om Zijn allergenadigste tegenwoordigheid teweeg te brengen, of de openbaringen van Zijn allerdierbaarste gunst te voelen. Wat worden de zielen van Gods volk onophoudelijk ternedergebogen vanwege hun inwendige duisternis! Als de gunst des Heeren hen bestraalt — als Hij hen steunt door Zijn genadig Woord en door Zijn Geest, zijn ze niet terneergebogen. Maar als ze roepen en Hij hoort niet; als ze hun hart voor Hem uitgieten, en ze geen antwoord krijgen; als in weerwil van al de tranen, die hun wangen natmaken, en de krampachtige snikken, die uit hun boezem opwellen, er geen woord is, geen getuigenis, geen zoete inkomst, geen dierbare uitgang van Zijn genadige tegenwoordigheid en liefde — moet dat de zielen van Gods volk niet ternedergebogen doen zijn binnen in hen?

4. De verzoeken, waarmede het volk des Heeren op zo'n pijnlijke wijze geoefend wordt, is een andere zaak, die hun ziel vaak terneergebogen doet zijn binnen in hen. Er ligt in de boezem van het kind van God een heilig beginsel — even heilig als God heilig is, even rein als God rein is — want het is Gods eigen natuur, dat wil zeggen, Zijn mededeelbare natuur, zoals we lezen in 2 Petr. 1:4: 'der Goddelijke natuur deelachtig'. Deze reine natuur moet altijd de zonde haten, moet altijd walgen van hetgeen tegengesteld is aan het beeld van Christus, moet altijd op een pijnlijke wijze de tegenwoordigheid en de kracht gevoelen van al hetgeen tegengesteld is aan de geestelijkheid, heiligheid en reinheid hiervan.

Welnu, als iemand aangevallen wordt met verzoeken tot godslastering, tot vloeken en zweren, om de Waarheid der Schriften te betwijfelen, het bestaan zelf van God in twijfel te trekken; de Godheid van Jezus niet te geloven, de ergste ongerechtigheden te bedrijven — en deze aanvechtingen zijn voortdurend worstelende en strijdende om de heerschappij in zijn hart — moet dit zijn ziel niet terneerwerpen?

Welk een leven, kracht, teerheid en wezenlijkheid kan er in iemands godsdienst liggen, als hij de golven der verzoeking over zijn ziel kan voelen rollen, en hij er even hard onder kan zijn als een rots in de Oceaan? Is het niet juist naar mate van de diepgang van het werk der genade in iemands hart — naar de mate der geestelijkheid en levendigheid van de nieuwe mens der genade, dat de verzoeken op een pijnlijke en gevoelige wijze worden ervaren? Vuiligheid is geen last voor het vuil; het is de reine, die de walgelijke natuur van het vuil voelt. En zo is het ook geestelijk. De zonde is voor de dode zondaar geen last; de verzoeking is voor degenen, die maar de naam hebben van te leven geen smart. Maar voor de 'reine van hart', die God zien zal, voor de geestelijk-gezinde, voor degenen, die de Goddelijke natuur deelachtig zijn, voor diegenen, in wier boezem de Heere van leven en heerlijkheid op de troon gezeten is — voor hen, juist

naar de mate van de diepgang van het werk des Geestes in hun hart, moet de verzoeking altijd een last blijken te zijn. Moet dan het volk van God niet voortdurend meer of minder gevoelig zijn, voor de kracht der verzoeking?

Waar treft men de verzoeking? In mijn boezem. Iedere lust en vuiligheid, iedere onreine nachtvogel, ieder vals en zwart reptiel, draag ik in mijn boezem niet een kooi met deze afschuwelijke en roofzuchtige schepsels om? En zullen deze roofdieren verdoofd en loom in mijn boezem liggen? Zal mijn oude, verdorven natuur niet werkzaam zijn, en dat op een krachtdadige wijze? — niet begeren, en dat op een levendige wijze? Zal het van binnen niet woeden, en dat vaak op een afschuwelijke wijze? Als ik een voortdurende fontein van verzoeking omdraag, zoals ik in mijn boezem omdraag; en als er in mij ook een nieuw beginsel ligt, dat uit God geboren is en dat naar de mate ervan gelijkvormig is aan de Geest en het beeld van Christus — moet ik dan niet zuchten en treuren, omdat ik gebukt ga onder de verzoeken, die voortdurend ontspringen aan mijn vleselijk gemoed? Als ik enig geestelijk gevoel heb, enige tederheid van consciëntie, enig Goddelijk leven aan mijn hart, enig verlangen om God te loven en te prijzen, of enig verlangen Hem te vrezen — zal mijn ziel dan niet zuchten onder de verzoeking juist naar de mate van de diepgang van het werk des Geestes aan mijn consciëntie?

5. De vele bezoeken, die het volk des Heeren moet doormaken, is eveneens een oorzaak, dat hun zielen terneergebogen zijn. En de Heere bedoelt met deze zaken ze te doen nederbuigen. Bezoeken en beproevingen, die hen nooit doen ternederbuigen! Noem dit bezoeken! Het is slechts de naam. In het zenden van bezoeken heeft de Heere voor, dat ze een zeker werk doen. Wij voelen ons verheven; deze worden gezonden om ons te vernederen. We staan vaak op het toppunt van aanmatiging en zelfvertrouwen; en de Heere zendt deze moeiten om ons op de juiste plaats te brengen.

We zijn trots; ze zijn bedoeld om ons te vernederen; We zijn werelds; ze zijn bedoeld om ons te zuiveren van deze wereldse geest. We zijn vleselijk; ze worden gezonden om deze vleselijkheid te onderwerpen. We zwerven vaak van de Heere af op zijpaden! Ze zijn bedoeld om ons door heilzame bestraffingen op het rechte en smalle pad te leiden, dat naar de zaligheid leidt. Daar vandaan bezoeken, die niet gevoeld worden; die iemand nooit oefenen, en zijn geest niet beproeven — noem dit geen bezoeken; ze zijn de naam niet waard; ze zo te noemen is maar veinzerij en bedrog.

Maar als we 'de hardheid verduren als goede soldaten van Jezus Christus' — als we waarlijk van het bezochte volk van God zijn, moeten we verwachten bij tijden terneergebogen te worden en met moeiten belast te worden.

Welnu, de Heere zendt bezoeken tot een bijzonder doeleinde; en dit bijzondere doeleinde is, de ziel terneder te buigen, opdat Hij Zelf de eer moge hebben deze op te richten. Velen van des Heeren volk zijn zwaar bezocht door lichamelijke bezoeken; en degenen, die lichamelijke bezoeken doormaken (ik ben er een levende getuige van), weten hoe deze de geest vernederen en de ziel ternederbuigen; en hoe ze de deur openen voor de Satan om binnen te komen, met vele twijfels en vrezen, en vele benauwende beproevingen en oefeningen. Maar wat is het nuttig om aldus vernederd te worden en aan de grond gehouden te worden.

Wat een beteugeling is het voor de geest van lichtzinnigheid, beuzelachtigheid, wereldsgezindheid en dwaasheid, die er huist in ons vleselijk gemoed! Wat een zware druk en zware lasten zijn er nodig, om deze verschrikkelijke en afschuwelijke lichtzinnigheid en beuzelachtigheid op een afdoende wijze te onderdrukken! Nu kan iemand, die is aangetast in het lichaam niet erg lichtzinnig en beuzelachtig zijn en hij is voortdurend gedrukt van geest door de lichamelijke bezoeken, die hij doormaakt; noch kan er veel ruimte zijn voor lichtzinnigheid en beuzelachtigheid in iemands ziel, als zijn arme lichaam beproefd wordt door ziekte en pijn. De Heere brengt daarom deze lichamelijke bezoeken over Zijn volk, om die ellendige geest van lichtzinnigheid, die gewoonlijk zo in hen werkzaam is te doden en ten onder te brengen.

Anderen van het huisgezin des Heeren zijn terneergebogen door zware tijdelijke bezoeken. De Heere acht het niet raadzaam, dat Zijn volk de eer, de rijkdom, en voorspoed van de wereld zou hebben; ze zouden dit niet kunnen dragen. Rijkdom, eer, voorspoed, een gemakkelijke weg is niet geschikt voor het huisgezin Gods. Deze zaken blazen op met trots, voeden de geest van wereldsgezindheid, leiden een mens op zijpaden, en voeren hem weg van het gezelschap van Gods arme geoefende huisgezin. De Heere oefent daarom Zijn huisgezin grotendeels met tijdelijke bezoeken, met armoede, met benauwende omstandigheden en vernedert ze aldus en houdt ze aan de grond, opdat ze niet de hoogte ingaan en aldus vervoerd worden door tijdelijke welvaart. Weer anderen van het huisgezin des Heeren moeten zware bezoeken en beproevingen

doormaken in het huisgezin. Een lieve vrouw wordt weggenomen; een geliefde man wordt de vrouw van de boezem gerukt; een kind wordt getroffen door ziekte; of anders, in plaats van tot troost te zijn, groeien de kinderen op tot last en smart van hun ouders.

Door deze bezoeken werpt de Heere vaak de zielen van Zijn volk terneder. Anderen van des Heeren volk zijn ternedergebogen, omdat hun bliken in nevelen zijn gehuld; door veel bezorgd twijfelen en vrezen wat betreft de wezenlijkheid van het werk der genade aan hun zielen; doordat ze zo weinig van de liefde Gods in hun harten zien en voelen uitgestort, doordat de mate van hun ongeloof en ontrouw voor hun oog wordt ontdekt, en ze er aldus toe gebracht worden te vrezen, dat 'ze de één of andere dag schipbreuk zullen lijden wat betreft hun geloof'.

Vele zijn de oorzaken (elk hart kent zijn eigen bittere droefheid), waarom de zielen van des Heeren volk binnen in hen worden ternedergebogen; en dit is maar niet nu en dan het geval, maar in mindere of meerdere mate zonder ophouden. Want ze hebben het nodig voortdurend in de laagte te worden gebracht; ze kunnen niet veel voorspoed dragen; ze hebben het nodig goed bezocht en geoefend te worden, opdat ze de Goddelijke vertroosting mogen waarderen, en voelen, dat niets dan alleen de hand Gods hen kan steunen en zegenen.

b. Maar David richt nog een vraag tot zijn ziel — niet erg onderscheiden van de eerste, maar toch met een gering onderscheid — 'Waarom zijt gij onrustig in mij?' De uitdrukking 'neder- gebogen' heeft meer in 't bijzonder betrekking op een gevoelen van het ogenblik; maar het woord 'onrustig' heeft meer betrekking op de bezorgdheid van de ziel in haar toekomstverwachting. De oorzaken van de onrust in het hart van een kind van God hebben vaak dit tweeledige karakter.

Niet alleen doet tegenwoordige droefenis en bezoeking de ziel op dit ogenblik nederbuigen, maar ze is onrustig over de toekomstverwachting.

Dit zal altijd de strekking zijn van bezoeking en droefenis. Zouden we de boog in de wolken kunnen zien en ons ervan overtuigd voelen, dat de zon spoedig zou verschijnen, dan zou de halve ellende zijn weggenomen. Maar het geheel rondom in een wazige duisternis te zien gehuld; de wolken aan alle zijden van de horizon te zien oprijzen; niet één lichtstraal waar te nemen, die door de sombere duisternis heendringt — dit is het, dat de ziel niet slechts doet nederbuigen voor het ogenblik, maar ook 'onrustig' maakt voor de toekomst. Dus wanneer de ziel onder de schuld ligt, dan zal er onrust zijn, totdat de vergeving op een zoete wijze ervaren wordt. Wanneer de ziel onder bezoeken ligt, zal er onrust zijn en twijfels hoe de bezoeken zullen aflopen. Wanneer de ziel te kampen heeft met degenen, die de vrede onzer ziel gram zijn, dan zal er onrust zijn, uit vrees, dat we overwonnen zullen worden in de strijd. Als het lichaam bezocht wordt met pijn en ziekte dan zal de onrust worden gevoeld of dit niet zal eindigen in de dood. Als bezoeken in het huisgezin het gemoed kwellen, dan zal er onrust zijn, wat de afloop moge zijn. In één woord, wat ook de bron van smart moge zijn, die de ziel ternederbuigt, uit de moeite en uit de bezoeking van het ogenblik zal er bijna noodzakelijkerwijs menige bezorgde blik gericht worden op de toekomst, een veelvuldig gadeslaan of de wolk enige blik ervan geeft zich te verspreiden, menige angst uit vrees dat de onweersstorm, waarvan we het geraas in de verte horen, en dat het weerlichten, dat we in de verte waarnemen, steeds naderbij zal komen, en in zijn volle omvang over ons zal losbarsten.

Zodat als de ziel is nedergebogen, bedroefd, en belast, dit niet louter zo is vanwege hetgeen op dit ogenblik plaatsvindt; maar wantrouwen en onrust verheffen zich omtrent wat de afloop zal zijn, betreffende hetgeen we kunnen verwachten, en hetgeen we te vrezen hebben voor de toekomst.

Wat was het genadig en barmhartig van de Heere om de ziel van David op deze wijze te doen oefenen!

Wat was het goedertieren en liefderijk van Hem om hem door de pen der inspiratie te bewegen zijn pijnlijke bevinding in de gewijde Schriften op te tekenen!

We hebben reden om God hiervoor te loven. Velen van des Heeren geliefde huisgezin hebben deze vraag op hun lippen moeten nemen, en hebben met een bezwaard hart luide moeten roepen: 'Wat buigt gij U neder, o, mijn ziel, en zijt onrustig in mij'?

II. Doch we gaan over tot de bemoediging, die David zijn eigen ziel voorstelt. Zijn ziel was, zoals ik al aanduidde, de liefhebbende en toegenegen deelgenoot in al zijn droefenissen en hij wenste, dat deze ook de liefhebbende en toegenegen deelgenoot zou zijn van al zijn blijdschap; 'Hoop op God'. Hij richt zich hier tot zijn eigen ziel, alsof hij deze zou willen bemoedigen, alsof hij deze hoop zou willen geven op enig vooruitzicht op verademing, alsof hij de sterke arm der vertroosting onder haar zou willen leggen, opdat de

ziel niet volkomen zou wegzinken, alsof hij de ziel zou willen bemoedigen te hopen op betere tijden, alsof hij zou willen zeggen: ‘Mijn ziel, werp niet al Uw vertrouwen weg’ — ‘Hoop op God’.

Dit zal ons in staat stellen het fundament van de bemoediging, de sterkte en de verademing die David zijn ziel voorstelde: ‘Hoop op God’ — wat nader te bezien — Wat is de bron — wat is de fontein der hoop — van alle ware en geestelijke hoop — zoals waarnaar David hier zijn ziel bemoedigt uit te zien? ‘Hoop op God’ vloeit voort uit verscheidene oorzaken. We willen trachten er enkele op te sommen. Doch merk op. Er kan slechts hoop op God zijn, juist naar de mate we in een toestand zijn gebracht, dat we deze nodig hebben. De Heere verspilt in de Voorzienigheid niets; en de Heere zal in de genade niets verspillen.

Degenen, die de werken van God als de Schepper diepgaand hebben onderzocht hebben de eenvoud en volmaaktheid van Zijn scheppende hand bewonderd; er is niets gegeven, dat niet nodig was, er is niets achtergehouden, dat niet gemist kon worden; geen schraalheid aan de ene kant, geen verlies of vermorsen aan de andere kant. Zo is het in het Koninkrijk der genade, evenals in het rijk der natuur — hen, die in oprechtheid wandelen wordt niets onthouden; geen overtollig goed wordt op een losse wijze verkwist aan degenen, die er geen behoefte aan hebben. Derhalve moeten we door de Geest in een staat en toestand gebracht worden om deze bemoedigingen nodig te hebben, opdat we ze mogen ontvangen. Vertrouwingen zonder bezoeken, bemoedigingen zonder ternederwerpingen, mededelingen uit Christus' volheid zonder voorafgaande ontledingen, zijn slechts misleidingen. Het ene moet gepast en in evenredigheid zijn met het andere. Toebereiding tot de gave Gods is onmisbaar. Als die toebereiding niet geschiedt, kunnen er geen gepaste zegeningen komen.

1. Aldus vloeit er één bron van hoop uit de nodigheden die de Heere in Zijn Woord gegeven heeft aan de arme en behoeftige, aan de geoefende en bedroefde, aan de belaste en treurende. De Heere zegt bijvoorbeeld: ‘Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal U rust geven’ (Matth. 11:28). ‘Wendt U naar Mij toe; wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God, en niemand meer’ (Jes. 45:22). ‘Al wat Mij de Vader geeft zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen’ (Joh. 6:37). Deze nodigheden, die in Gods Woord gericht zijn tot bepaalde personen, worden van tijd tot tijd door de gezegende Geest met bedauwing en met kracht toegepast aan de ziel, zodat deze bemoedigd wordt om op God te hopen.

U zult opmerken, dat de Psalmist hier zijn ziel bemoedigt op God te hopen. Niet op Gods genade, niet op Gods getrouwheid, ofschoon er behoefte is aan beide. Maar als ik de uitdrukking mag gebruiken, hij neemt zijn moedeloze ziel en gaat de eigenschappen Gods voorbij om op het Wezen Gods Zelf te hopen. Zodat, opdat deze hoop op God er zijn moge, die voortvloeit uit de gepastheid en dierbaarheid van de nodiging, die gericht wordt tot bepaalde personen, er in het hart en in de consciëntie een persoonlijke kennis van God moet liggen — en dit vloeit voort uit Zijn eigen openbaringen aan de ziel en de mededeling aan het hart van dat kostelijke geloof, waardoor de nodigheden ontvangen worden met de innerlijke bewegingen, zoals vermeld in de Schriften der Waarheid.

Welnu, het gevolg van de gepastheid en dierbaarheid van de nodigheden, die in het hart en in de consciëntie vloeien is het doen oprijzen van een hoop op God. Het moge niet een hoop zijn, die sterke vertroosting verschaft; het moge niet een hoop zijn, die volkomen de moedeloosheid overwint. Maar toch zal het een hoop zijn, die de ziel uit de golven zal doen oprijzen. Het is gelijk een boei op zee, of de reddingsboot in een storm; hij kan vaak gebeukt worden door de golven, die ertegen slaan, ja zelfs zo gebeukt, dat hij schuilgaat onder het schuim. Maar laat de beroerde wateren tot bedaren komen, laat de golven en baren tot rust komen, dan zien we de boei weer, dat vaste punt van het anker beneden is niet bezweken, ofschoon het voor een tijd uit het gezicht moge zijn. Dus de hoop op God, die voortvloeit uit de gepastheid, zoetigheid, waarheid, en dierbaarheid van de nodigheden, zoals ze met kracht in de consciëntie vloeien, ondersteunen de ziel onder de golven van twijfel en moedeloosheid, ofschoon de ziel het schuim vaak over haar arme moedeloze hoofd kan voelen slaan, en zelfs vrezende, dat ze een verworping zal blijken te zijn.

2. Maar er is een ‘hoop op God’, voortvloeiende uit de getuigenissen in het verleden, die Hij aan de ziel geschonken heeft. En dit is waarop David hier in 't bijzonder schijnt te zinspelen. Hij zegt: ‘O mijn God, mijn ziel buigt zich neder in mij; daarom gedenk ik Uwer uit het land der Jordaan, en Hermon, uit het klein gebergte’. In het land der Jordaan, en op de Hermon was God aan David op een opzienbarende wijze verschenen; en het klein gebergte was in zijn hart en consciëntie opgekomen door een zeker getuigenis van God. Hij zag op die plaats en stond erop als op een fundament voor zijn hoop.

Welnu elk teken van de gunste Gods, dat we mogen hebben ontvangen, iedere glimp en blik, ieder gelovig gezicht op een dierbare Christus, ieder gevoel van de kracht van het verzoenende bloed in de consciëntie en iedere openbaring van de uitgestorte liefde Gods, is een getuigenis, waarop de ziel bij tijden mag zien; en als de ziel dit altijd zou kunnen bezien, dan zou ze niet terneergebogen zijn en onrustig; nóch zou David zijn ziel behoeven op te wekken en deze te bemoedigen op de Heere te hopen op grond van getuigenissen in het verleden.

Voor mezelf geloof ik, dat wanneer onze bliken bewolkt zijn, we tot troost zouden willen terugblikken op zaken, die we hebben doorleefd, maar deze liggen ook in het duister. Het is met ons als met Job; als hij voorwaarts ging, zag hij niet; en als hij achterwaarts ging was er nog duisternis. Als de ziel terneergebogen is worden de bliken maar flauw waargenomen. Als ik een erg bekend beeld mag gebruiken, het is alsof we door een diepe uitgraving gaan van een spoorbaan; we kunnen aan geen van beide kanten het land zien, hoewel het er in al zijn bloeiende schoonheid is.

Als we zo door de diepe afsnijdingen in de ziel gaan, kunnen we onze klein gebergtes, onze Ebenhaëzers niet waarnemen. Ze zijn er; de bliken blijven dezelfde; maar juist naar de mate we wegzinken, zinken we uit het gezicht ervan. Maar David wilde zijn ziel bemoedigen nog op God te hopen; hij wilde de ziel op een tedere wijze in herinnering brengen, wat deze op een zoete wijze ervaren had.

Dit bemoedigde zijn arme, beroerde hart nog om op God te hopen, betere tijden te verwachten en te vertrouwen dat de Heere binnenkort zou verschijnen.

3. Doch bovendien; zal 'de hoop op God' soms voortvloeien uit het zien van een schriftuurlijke blijk, verwekt door de Geest Gods in het hart.

Merk op, dat ik onderscheid maak tussen getuigenissen en bliken. Alle getuigenissen zijn bliken; maar alle bliken zijn geen getuigenissen.

De vreze Gods in een tedere consciëntie; de offers tot het brengen waarvan iemand in staat gesteld is geweest voor God en voor de Waarheid; het hongeren en dorsten naar Jezus; droefheid naar God en zielestrijd; het hijgen, kermen en roepen tot de Heere — dit zijn bliken. Maar toch, alhoewel het bliken zijn, we kunnen er niet op vertrouwen, zoals we op getuigenissen kunnen vertrouwen. Ze zijn niet sterk genoeg om de ziel staande te houden. We kunnen ze in anderen aanschouwen en bewonderen, en geloven, dat het in hun geval genadige bliken zijn van de onderwijzingen des Heeren; maar als we een blik slaan in onze eigen boezem; kunnen we deze bliken niet zo duidelijk in onszelf waarnemen, zoals we dit in anderen doen. In anderen zien we de vreze Gods onvermengd; in onze eigen harten, zien we deze vaak met slaafse vrees vermengd. In anderen nemen we een teer geweten waar, maar in ons eigen geval zien we vaak hardigheid van consciëntie.

We zien anderen een blik buiten zichzelf werpen; we voelen onze eigen harten vol van het eigen 'ik'. We zien in anderen eenvoud en oprechtheid; we voelen in onszelf een verdorven en huichelachtige natuur. We zien in anderen, hetgeen duidelijk het merk en stempel Gods draagt; we zien in onszelf zo heel veel, dat het merk en stempel van Satan draagt, dat we niet evenzo duidelijk het merk en stempel des Heeren kunnen lezen. Zodat zelfs op de bliken, die we in anderen bewonderen, we wat onszelf betreft niet kunnen rusten, vooral als deze bliken verduisterd zijn, vooral als schuld en vrees oprijzen in ons hart, en een schaduw werpen op deze kenmerken van het leven Gods in de ziel. Doch er zijn tijden, wanneer het volk des Heeren bewaard wordt voor volslagen moedeloosheid door het bezitten van deze bliken. Het uitgieten van de ziel in het gebed, geeft vaak verademing, ofschoon het geen verlossing brengt.

De werkingen van een tere consciëntie zijn er een blijk van, dat de Heere een werk der genade begonnen is en voortzet in het hart. Het hijgen, kermen en dorsten naar Christus in Zijn schoonheid en heerlijkheid — dit zijn vaak geen bevredigende bliken voor de ziel; toch brengen deze bij tijden verademing uit die moedeloosheid en wanhoop, waarin de ziel anders zou wegzinken. Zodat er tijden en gelegenheden zijn, wanneer deze bliken zo verduisterd zijn, dat het geen bliken schijnen te zijn; en vervolgens zijn er tijden en gelegenheden, wanneer deze bliken worden belicht door de Heilige Geest, en dan komen ze naar voren als bliken. Ik zal mijn bedoeling toelichten door een eenvoudig beeld.

U reist op een donkere en bewolkte dag door het land. U ziet maar weinig van de torenspitsen en torens van de steden en dorpen; ze liggen alle in het duister en in de donkerte. U reist door dezelfde streek op een heldere en zonnige dag; het gehele tafereel is veranderd en getooid met schoonheid; de hoge torenspitsen en torens van de steden en dorpen worden belicht door de gouden stralen van de zon, en de gehele aanblik van het landschap is veranderd. Toch zijn de hoofdtrekken precies gelijk op de dreigende en sombere dag als wanneer de zonnestralen ze doet schitteren. Zo is het ook geestelijk.

Het hongeren en dorsten naar God, de Goddelijke vreze, liefde tot Jezus, de oprechtheid, het geestelijk leven, de hemelsgezindheid — dit zijn alle blijken.

Maar er zijn tijden en gelegenheden wanneer er donkere wolken boven ons hangen, dat deze kenmerken in de ziel van wat God voor ons heeft gedaan in het duister zijn gehuld. Ze zijn er, hoewel ze niet waarneembaar zijn. Maar wanneer het licht en het leven des Geestes, en de schijnsels van Gods gunst het duistere en droefgeestige hart verlichten, dan komen deze blijken naar voren, en schitteren in het gezegende licht van Gods gunst en tegenwoordigheid, als blijken van het werk der genade in het hart, en dan wordt de ziel er door in staat gesteld 'op God te hopen'.

Welnu, juist naar de mate van de 'hoop op God' zal de ziel verademing ontvangen van het ternedergebogen en onrustig te zijn van binnen.

De reden, dat we vaak terneergebogen zijn in onze ziel, is omdat we deze 'hoop op God' niet kunnen beoefenen. Het anker is nog binnen de voorhang; het schip ligt op een veilige wijze voor anker; het wordt niet medegevoerd met de zonde-vloed; het wordt niet overweldigd door de stroom van een goddeloze wereld; het schip ligt voor anker; en ofschoon de golven en baren, die tegen de zijden beuken de tros, die het anker vasthoudt, aan het gezicht onttrekken mogen, toch is er een verborgen kracht, die het schip op zijn plaats houdt. Het kind van God verliest nooit volkomen zijn hoop; hij verliest nooit volkomen zijn vertrouwen in God; zijn geloof verlaat hem nooit geheel. Wat is het anders, dat zijn ziel ondersteunt van weg te zinken in de wanhoop? Wat weerhoudt hem van zich onder te dompelen in het vuil en in de gruwelen van zijn wellustige hart?

Wat bewaart hem ervoor zelfs zijn belijdenis algeheel op te geven? Wat weerhoudt hem van openbare godslastering en ontrouw? Ligt er niet een verborgen kracht in zijn ziel, niet waarneembaar voor hemzelf, die op een verborgen wijze werkzaam is en hem staande houdt, zodat hij aangaande het geloof geen schipbreuk lijdt?

Misschien leven sommigen van U al vele jaren krachtens een geloofsbelijdenis en talrijk zijn de golven en baren geweest, die over Uw hoofd zijn gegaan, en des te langer U leeft, des te meer zullen deze baren rollen. Verwacht nooit lange tijd in rust te zijn; en als U geestelijk-gezind zijt, kunt U de gedachte niet verdragen rust te hebben. Ik kan voor mezelf spreken; Ik zou liever beproevingen, bezoeken, moeiten, oefeningen, kruizen en droefenissen willen hebben — te voelen dat mijn ziel erdoor levendig gehouden wordt, en de tegenwoordigheid en de gunste Gods erin te genieten, dan gerust te zijn in Zion, en stijf geworden te zijn op mijn droesem, dan alle voorspoed te bezitten en van geen veranderingen of ommekeer te weten. Maar wie heeft Uw ziel opgericht temidden van deze golven en baren? Bent U niet soms verzocht geweest al Uw vertrouwen weg te werpen? Bent U soms niet zo door schuld afgesneden, dat U dacht, dat U Uw hoofd nooit meer voor God en voor Zijn volk zou kunnen opheffen? Werd U soms niet zo vervoerd, bij tijden, door een zekere boezemzonde, dat U vreesde erin te zullen uitbreken en U tot openbare schande te zullen brengen? Bent U nooit in alle opzichten vermoeid geweest van de godsdienst; en vreesde U niet, dat er binnenkort een tijd zou komen, dat U openbaar zou komen als een huichelaar? En hebt U niet talrijke andere in- en uitwendige beproevingen doorwaard; die ik niet kan opnoemen? Beproevingen, die slechts iemands eigen ziel kan kennen; want elk hart kent zijn eigen bittere droefheid — een ieder is het beste bekend met zijn eigen droefenissen, lasten en twijfelmoedigheden.

We kunnen ze niet alle aan onze beste vriend uiten. We laten onze vriend soms toe in de wachtkamer, in het voorvertrek, maar wie heeft ooit zijn vriend meegenomen in de binnenkamer van zijn hartsgeheimen? Ik heb dit nooit gedaan en kan dit ook nooit. Er zijn daar diepten, waarin het oog van een mens nooit heeft geblikt; niemand dan het oog van God is bevoorrecht tot op de bodem van het hart te zien. Kind van God; is het zo niet? Wat heeft U dan bewaard gedurende deze ganse storm? Wat heeft U op een verborgen wijze staande gehouden, toen U tot een zekere zonde besloten hebt? — toen U deze beraamd, ontworpen, gesmeed hebt en in een vlaag van woeste wanhoop onder haar walgelijke werkingen in Uw hart, gevoeld hebt, dat U zich vandaag in de zonde zoudt werpen, al zoudt U ook morgen door de hel overrompeld worden.

Wat bewaarde U? Was er niet een verborgen kracht, die U staande hield in deze storm? Toen twijfels, vrees en moedeloosheid bijna de overhand kregen in Uw hart, was er toen niet een verborgen 'Wie weet'? Een verlangend uitzien naar de Heere, ofschoon U met de arme Jona in de onderste hel mocht zijn, met het wier aan Uw hoofd gebonden; en hoewel U er bijna aan hebt gewanhoopt ooit weer in het licht te komen en in de vrijheid van de gunste Gods, wat weerhield, wat bewaarde U voor volslagen wanhoop. Was er niet een verborgen verzuchting van Uw ziel tot God? Een verborgen liggen onder eeuwige armen? Een gevoelige

uitgang van Uw ganse ziel en geest naar de boezem van Immanuël? Of wanneer U bent afgeweken en (wie durft te zeggen, dat hij nooit is afgeweken in zijn hart, met zijn mond, of in zijn leven)? Wat, geen overspelig oog, geen ongestadig hart, geen gruwelijke afgod, die U als gevangene heeft weggevoerd; en U met schuld en schande heeft afgesneden? Maar toen U zich in deze toestand van afwijken bevond, wat bewaarde U ervoor de plaats waar Gods Woord gepredikt wordt geheel te verlaten en Gods volk de rug toe te keren, alsook de zaak Gods en de Waarheid? Wat bracht U op Uw knieën, deed U Uw zonden belijden en deed tranen van smart over Uw wangen rollen en wat deed de snikken van diep berouw uit Uw boezem opwellen? Wat hield U staande in deze stormen?

Waren het niet de geheimzinnige, verborgen werkingen en werkzaamheden van God de Heilige Geest in Uw consciëntie, die Uw ziel in staat stelden op God te hopen; nog tot de Heere op te zien, op Hem te steunen, en Uw hart voor Hem uit te gieten — op Zijn Woord der belofte te vertrouwen, en te geloven, dat wat Hij ook doen zou, goed was?

Welnu door sommige van deze bemoedigingen zou David de liefhebbende deelgenoot van al zijn droefenissen en zorgen, alsook van al zijn verheugingen ondersteunen. Hij zou haar opvrolijken, als hij de rechte en smalle weg reisde, haar een kleine bemoediging in het oor fluisteren, en haar niet toestaan geheel haar vertrouwen weg te werpen. Hij zou nog trachten zijn vriendelijke arm onder haar te leggen en haar op haar ruwe en oneffen pad willen ondersteunen. ‘Wat buigt ge U neder, o, mijn ziel?’

Is de zaak geheel zonder hoop? Zijt ge volslagen troosteloos? Is daar niet een getrouwe God om heen te gaan? Is Zijn genade voor eeuwig uitgeput? Zijn de fontein van Zijn genade en liefde opgedroogd? Is de liefde van Zijn hart uitgeput en verwelkt? ‘Wat buigt ge U neder, o, mijn ziel; en waarom zijt gij onrustig in mij?’ Is er niet een eeuwig-levende en eeuwig-liefhebbende Jezus om heen te gaan? Is er niet de gezegende Geest om U te ondersteunen? Is er geen vriendelijke boezem om tegen te leunen? Wat! Zijt gij als de wereld, dat als ze terneergebogen zijn, de enige verademing is (als het verademing kan worden genoemd) geheel weg te zinken in hun eigen gevoelens? Neen, mijn ziel (aldus zou hij de liefhebbende deelgenoot van zijn droefenissen en verheugingen zoeken te bemoedigen). Neen; de toestand van U is niet hopeloos; het is niet volkomen verloren en wanhopig, omdat God de Vader rust geeft in Zijn liefde; omdat de Zaligmaker voor U in de tegenwoordigheid Gods is, omdat Zijn bloed een pleitgrond kan zijn, omdat Zijn liefde kan troosten; omdat Zijn tegenwoordigheid steun kan geven; omdat Hij in gunst nog kan zegenen, is er bemoediging voor U. ‘Waarom buigt gij U dan neder?’ Al deze dingen werken U mede ten goede, vrede en verheuging kunnen alleen voortvloeien uit beproevingen en oefeningen. Het volk van God is verordineerd te wandelen op de paden der beproeving; er is U ‘geen vreemde zaak’ overkomen; niets dan hetgeen het deel der heiligen is. Heeft het huisgezin Gods deze paden niet vóór U betreden? Ging de Zone Gods niet deze treurige weg? Werd Hij niet door lijden geheiligd (Hebr. 2:10)? Goot Hij Zijn hart niet uit voor God met sterke roeping en tranen. ‘Waarom buigt gij U dan neder, o, mijn ziel?’ Als deze dingen Uw ondergang zouden zijn — als deze smarten U moesten afsnijden zonder hoop op hulp — als deze beproevingen U moesten verbrijzelen in het stof zonder geneesmiddel — als deze bezoeken tot Uw volslagen verwoesting waren — dan mijn ziel — zoudt U ternedergebogen mogen zijn.

Maar als U zulke zoete bemoedigingen hebt, zo'n genadige ondersteuning, zulke overvloedige beloften, — zulk een God, Wiens waarheid niet in twijfel kan worden getrokken, Wiens genade niet kan falen — zulk een Hogepriester van verbondsgetrouwheid en van overvloedige genade — zulk een drie-Enig-God om op te steunen — ‘Waarom buigt gij U neder?’

Het heden is vol moeite; maar zal het leed van het ogenblik niet worden goedge maakt door verheuging in de toekomst? De toekomst is donker, doch is de Heere, Die tot hertoe geholpen heeft, niet tot een steun op het ogenblik; en zal Hij niet zorgen in de toekomst? Heeft Hij niet beloofd ‘Uw sterkte zal gelijk Uw dagen zijn’. Heeft Zijn getrouwe mond niet gesproken: ‘IJzer en koper zal onder Uw schoen zijn’? Weet ge niet, dat de genaden Gods nooit feilen — dat ze voor eeuwig zijn? Waarom buigt gij U dan neder, o, mijn ziel; en zijt onrustig in mij’? Dit is Uw geneesmiddel. Ik weet, dat ge onrustig zijt; en ik weet, waaronder Uw arme donkere, verlangende boezem zwoegt. Maar nochtans ‘hoop op God’, want er is geen zorg of onafgebroken onrust, waarvoor de Heere niet Uw geneesmiddel is.

Hoe bezorgd bemoedigt David — of liever, de Geest Gods in David — zijn arme ziel — ‘hoop op God’. De verwachting van de ziel zal niet worden afgesneden — Jezus leeft en regeert nog binnen de voorhang. ‘Hoop op God.’ De tijd zal komen, wanneer ‘ik Hem nog zal loven; Hij is de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts, en mijn God’, voegt de zoete Psalmist van Israël er aan toe. ‘En gelovende, dat ik Hem nog zal

loven;’ gelovende, dat Hij de menigvuldige Verlossing mijns aangezichts is; gelovende, dat Hij Mijn Verbondsgod en Vader is — zal ik op Hem hopen en het niet opgeven; maar Hem nog verwachten, en op Zijn eeuwige armen steunen, die niet kunnen falen, en op Zijn eeuwigdurende liefde.

Welnu is dit niet precies gepast voor de staat en toestand van ieder kind van God hier, die terneergebogen en onrustig is? Leeft en regeert niet dezelfde God, Die leefde en regeerde toen David schreef: zijn Zijn vertroosting niet dezelfde? Is Zijn liefde niet dezelfde? Is Zijn getrouwheid niet dezelfde? O het zal genade zijn voor ons als onze menigvuldige oorzaken, voor ons terneergebogen zijn, als onze menigvuldige droefenissen, angsten en onrusten, ons van het schepsel afbrengen om ‘op God te hopen’; en te geloven, dat we Hem nog zullen loven, ‘Die de menigvuldige Verlossing onzes aangezichts is en onze God’.

AMEN.